

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשס"ז, 2007
מספר השאלון: 210,011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	–	הבנה והבעה	–	50	נקודות	
פרק שני	–	אוצר המילים והמשמעים,	{	–	26	נקודות
	–	שם המספר				
פרק שלישי	–	תחביר	{	–	24	נקודות
	–	ומערכת הצורות				
	–	סה"כ	–	100	נקודות	

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

קרא את המאמר שלפניך, וענה על השאלות שאחריו.

האנגלית הופכת להיות דומיננטית יותר ויותר

(מעובד על פי: אקונומיסט, הארץ, 22/12/06, ועל פי: ר' רוזנטל, "אחלה של דאווין", פנים 33)

- פסקה א 180 מיליון תלמידים לומדים אנגלית במערכת החינוך הרשמית של המדינה. ביפן יותר מ-20% מבני החמש משתתפים בשיעורים לדיבור באנגלית. מדינות כמו ציילה ומונגוליה הכריזו שבעשור הקרוב או בשני העשורים הקרובים בכוונתן להפוך למדינות דו-לשוניות, שהשפה השנייה שלהן תהיה אנגלית.
- פסקה ב 5 ברחבי העולם גוברת מגמה זו ללימוד אנגלית כשפה שנייה. בשנת 2006 דווח על קרוב ל-400 מיליון בני אדם הדוברים אנגלית כשפת אם ועל מספר דומה הדובר אותה כשפה שנייה. אנגלית היא גם השפה השלטת במחקר האקדמי היום. בשפה זו משתמשים בכנסים שמשתתפים בהם אנשי אקדמיה מכל העולם. יתר על כן כ-1500 תכניות לימודים לתואר שני באוניברסיטה מתנהלות באנגלית אף במדינות
- 10 שבהן אין לשפה זו מעמד רשמי. האנגלית היא המקור לאוצר המילים בתחומים טכנולוגיים שונים (כמו בקרת תנועה אווירית), והיא שפת העבודה במספר הולך וגדל של חברות בין-לאומיות, הבוחרות למקם את משרדיהן המרכזיים בלונדון מסיבה זו.
- פסקה ג אנגלית היא כיום שפת העבודה העיקרית גם באיחוד האירופי (התאחדות של מדינות באירופה), למרות העובדה שמספר השפות שאפשר להשתמש בהן באיחוד האירופי יגיע בקרוב ל-23. הפקידים הבכירים באיחוד נהנים לספר שריבוי השפות נועד לשמור על עיקרון דמוקרטי חשוב, שלפיו לכל מדינה יש זכות לנהל את עסקיה בשפתה. אולם פקידים אלה אינם מודים שריבוי השפות הוא בעצם "כאב ראש" יקר. לדוגמה, בשנת 2005 בלבד שילם האיחוד האירופי 1.1 מיליארד אירו על תרגום וביאור! תשלום זה ניתן לאנשי מקצוע שתרגמו 11 אלף החלטות ויותר מ-1.3 מיליון דפים של מסמכים. כדי להתגבר על קושי זה הושגה פשרה, שלפיה שפות העבודה העיקריות של האיחוד יהיו אנגלית, צרפתית וגרמנית, אולם בפועל שני שלישים מן המסמכים שהאיחוד האירופי מפרסם כיום כתובים באנגלית, כי נציגי מדינות רבות מעדיפים להשתמש בה ולא בצרפתית או בגרמנית.
- פסקה ד בישראל השפעתה הרבה של האנגלית על העברית החלה כבר בשנות השישים של המאה ה-20. באותה תקופה הושפעה התרבות הישראלית ממוזיקת הפופ הבריטית והאמריקאית, וכן גברה הפופולריות של הקולנוע, ובעיקר של סרטים אמריקאיים. עם השתלטות הטלוויזיה על תרבות הפנאי בישראל התחזקה השפעת האנגלית. כיום השפעתה ניכרת גם בתחומים אחרים, כגון טכנולוגיה וכלכלה, וכן במשלבים השונים של העברית – גם בעברית התקנית וגם בסלנג.

/המשך בעמוד 3/

פסקה ה 30 בישראל לימודי האנגלית תופסים מקום נכבד במערכת החינוך. שפה זו נלמדת החל מכיתה ד', ויש יישובים שאף מקדימים את לימודי האנגלית לשכבות גיל צעירות יותר. לדעת רבים, שליטה בשפה זו תעזור לילדים להשתלב בעתיד ב"כפר הגלובלי", בעיקר בתחום ההיי-טק. לעומתם, יש הסבורים כי אם לימוד אנגלית יבוא על חשבון מקצועות לימוד אחרים בעברית, יצא שכרם של התלמידים בהפסדם. החשש הוא שההשתלטות הגוברת של האנגלית תבוא על חשבון רמת השליטה של התלמידים בעברית, ובעקבות זאת יאבד הקשר שלהם עם המקורות, ותיפגע זהותם התרבותית-ישראלית.

פסקה ו 40 באשר לאנשים שאנגלית היא שפת האם שלהם, התפשטות האנגלית בעולם עשויה לכאורה להפוך את חייהם לקלים יותר. למעשה, מצבם אינו פשוט. דווקא מפני שהאנגלית הופכת נפוצה כל כך, הם עלולים להפסיד את היתרון התחרותי שהיה להם כאשר היו מיעוט שדיבר בשפה השימושית ביותר בעולם. יתר על כן מתברר כי דוברי אנגלית כשפת אם ממעטים ללמוד שפות זרות. פחות ופחות צעירים לומדים שפות זרות בבתי הספר בבריטניה. מגמה זו התגברה החל משנת 2004, כאשר ממשלת בריטניה התירה לבתי הספר להפוך את לימודי השפות הזרות של תלמידים מגיל 14 ומעלה ללימודי בחירה. בסקר שערכה הנציבות האירופית בשנה שעברה נמצא כי רק 30% מהבריטים מסוגלים לנהל שיחה בשפה זרה! לדברי הבריטים, הם היו מוכנים ללמוד שפה נוספת, אילו ידעו באיזו שפה לבחור. לאלה מביניהם המעוניינים ללמוד שפה נוספת ויש להם נטייה למסחר ולעסקים, מומלץ לבחור באחת מהשפות הנוספות שהשימוש בהן גובר, כמו סינית-מנדרינית. הדיבור בשפה זו התפשט בקצב מהיר מאז החלה סין להתקרב למדינות המערב וליצור אתן קשרי מסחר. לאנשים שילמדו סינית-מנדרינית יהיה יתרון על פני יריביהם העסקיים, שירצו לפתוח עסק בסין, אך לא למדו שפה זו.

פסקה ז 55 יש הטוענים שדווקא התפשטות השימוש באנגלית עלולה לפגוע בה. ככל שיגדל המספר של דוברי אנגלית כשפה שנייה, עתידה של האנגלית יעבור בהדרגה לידיהם, ועקב כך המורכבות והגיוון שלה עלולים להיפגע. זיאן פול נרייר, צרפתי שהיה סגן נשיא בחברת IBM, מתאר גרסה של אנגלית שרבים משתמשים בה, ואותה הוא מכנה "אנגלית גלובלית" או בקיצור "גלוביש". שפה זאת כוללת רק כ-1500 מילים, ואין בה צירופים, מילות קיצור או ביטויי הומור. היא כוללת רק את המילים העיקריות שבני אדם זקוקים להן לצורך תקשורת, יש בה משפטים קצרים בלבד, והיא מבטלת את השימוש בכל מה שמקשה על תקשורת בין אנשים מתרבויות שונות.

(שים לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

פסקה ח תופעה זו אינה חדשה. עוד לפני שהפכה האנגלית לשפה גלובלית, נעשה ניסיון ליצור שפה שתשמש לתקשורת בין כל אומות העולם. למטרה הזו יצר זמנהוף ב-1887 את שפת ה"אספרנטו", אך הניסיונות להפיץ אותה בעולם לא צלחו. רק לאחר כמאה שנה, בעקבות התפתחות הטכנולוגיה והפיכת העולם ל"כפר גלובלי", הוגשם החזון, אבל האנגלית ולא האספרנטו נעשתה שפת התקשורת העולמית. 65

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על שמונה שאלות: על כל השאלות 1-7, ועל אחת מהשאלות 8-9.

1. המאמר עוסק בהתפשטות השפה האנגלית בעולם.
הבא מן המאמר שלוש דוגמאות להתפשטות של האנגלית. (3 נקודות)
2. א. מהי המסקנה שאפשר להסיק מפסקה ג?
העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
(1) האיחוד האירופי מחייב את המדינות החברות בו להשתמש בשפה האנגלית.
(2) באיחוד האירופי משתמשים באופן מעשי בהרבה יותר מ-23 שפות עבודה.
(3) נציגי המדינות באיחוד האירופי מעדיפים להשתמש בשפתם הלאומית כשפת עבודה.
(4) באיחוד האירופי משתמשים בעיקר בשפה האנגלית כשפת עבודה.
ב. נמק את תשובתך על פי המאמר. (4 נקודות)
3. בפסקה ה מוצגות שתי עמדות ביחס למעמד של האנגלית במערכת החינוך בישראל.
הצג את שתי העמדות, וציין את הנימוק שבבסיס כל אחת מהן. (6 נקודות)
4. מדוע ממליצים לאלה שאנגלית היא שפת אמם ללמוד סינית-מנדרינית? (3 נקודות)
5. א. כיצד משפיעה התפשטות האנגלית על אלה שהאנגלית היא שפת אמם?
בתשובתך ציין שתי השפעות. (4 נקודות)
ב. כיצד התפשטות האנגלית עלולה להשפיע על השפה האנגלית עצמה? (2 נקודות)

6. לפניך קטע מכתבה שפורסמה בעיתון:

מאות ילדי גני הילדים בעיר טבריה יתחילו ללמוד אנגלית כבר בגיל 5. "מבחינה כלכלית טבריה מבוססת על תעשיית התיירות, ולכן חשבנו על קירוב הילדים מגיל צעיר לשפה האנגלית", אמר ראש העיר טבריה. הוא הדגיש כי מדובר בתכנית שתשפר את שליטת התלמידים באנגלית גם בבגרותם.

(מתוך ידיעות אחרונות, י"ח בשבט תשס"ז, 6/2/2007)

יש המציעים להפעיל תכנית זו בגני הילדים בכל הארץ.

מה דעתך על הצעה זו? בסס את תשובתך על המאמר. תוכל להוסיף נימוק משלך. (5 נקודות)

7. מטלת סיכום (12 נקודות)

סכם את המאמר "האנגלית הופכת להיות דומיננטית יותר ויותר".
בסיכומך תאר את התופעה ואת השפעותיה.

ענה על אחת מהשאלות 8 או 9.

8. עיין בטבלה שלפניך וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריה.

השפות הנפוצות בעולם (1999)

(מתוך אתר האינטרנט Ethnologue)

השפה	מספר דוברי השפה כשפת אם (במיליונים)	מספר דוברי השפה כשפה שנייה (במיליונים)	סה"כ (במיליונים)
סינית-מנדרינית	937	20	957
אנגלית	322	150	472
ספרדית	332	20	352

א. השווה בין מספר דוברי האנגלית כשפה שנייה בעולם על פי הטבלה למספרם על פי

פסקה ב במאמר. הצע הסבר אפשרי להבדל בנתונים. (4 נקודות)

ב. כתוב פסקה קצרה ורצופה (לא בנקודות) על שתי שפות שתבחר מן הטבלה.

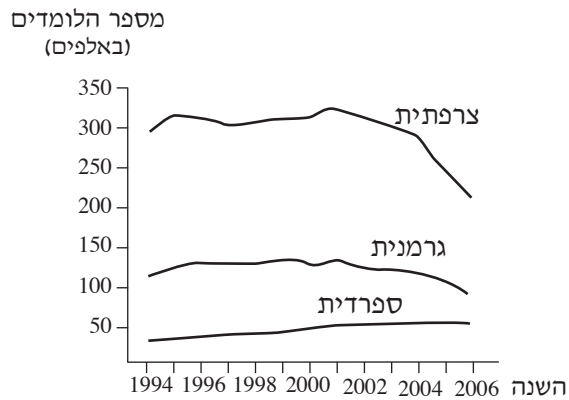
בכתיבתך השווה בין השפות שבחרת מבחינת מספר דוברי השפה כשפת אם לעומת

דוברי השפה כשפה שנייה, והצג מסקנה שאפשר להסיק מן נתונים. (5 נקודות)

9. עיין בתרשים שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

מספר בני ה-14 הלומדים שפה זרה בבתי הספר התיכוניים בבריטניה

(מתוך כתב העת Economist, דצמבר 2006)

א. לאיזו פסקה במאמר קשורים הנתונים שבתרשים? העתק מפסקה זו משפט לביסוס תשובתך. (4 נקודות)

ב. כתוב פסקה קצרה ורצופה (לא בנקודות) על שני שפות שתבחר מן התרשים. בכתיבתך השווה בין השפות שבחרת מבחינת מספר הלומדים אותן בשנת 1994 לעומת מספר הלומדים אותן בשנת 2006, והצג מסקנה שאפשר להסיק מן הנתונים. (5 נקודות)

פרק ב – אוצר המילים והמשמעים ושם המספר (26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 10-15.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

10. לפניך הערך **מקצוע**, כפי שהוא מוצג במילון **אבן שושן** (2003) ובמילון **רב מילים**.

קרא את הערכים משני המילונים, וענה על שלושת הסעיפים א-ג שאחריהם.

(סה"כ – 9 נקודות)

מילון רב מילים

מקצוע, מקצוע שם ז'

1. משלח יד, ובייחוד כזה הדורש לימוד או התמחות; עיסוק שמתפרנסים ממנו, עבודה שאדם הוכשר לעסוק בה. – מה המקצוע שלו? – הוא רופא. • אבא שלה מהנדס במקצועו, אבל היום הוא עובד בתחום אחר. 2. שדה לימוד או שדה התמחות כלשהו; תחום מוגדר של לימודים או של התמחות הכלול בתוך תחום רחב ומקיף יותר. כדורסל, ריצה וקפיצה לגובה הם מקצועות ספורט. • תוכנית הלימודים של בית הספר כוללת מקצועות לימוד שונים, ובהם חשבון, לשון, תנ"ך, טבע, גיאוגרפיה ועוד. [מקצועות: ק.צ.ע.]

Ⓜ התמקצע, התמקצועות, מקצוע, מקצועי, מקצועיות, מקצועו, מקצוענות, מקצועני

מקצוע², מקצוע שם ז'

גיאומטריה צלע; קו ישר הנוצר ממפגש של שתי פאות של גוף הנדסי כלשהו. בקובייה יש 12 מקצועות. [מקצועות: ק.צ.ע.]

מילון אבן שושן

א. **מקצוע** ז' [מן קצע] 1. פְּנֵה, זְוִית: "בֵּן עֶשֶׂה לְשִׁנְיָהֶם, לְשִׁנְיָהֶם הַמְקָצְעִית" (שמות לו ט). "וַיַּעֲבֹרְנִי אֶל-אַרְבַּעַת מְקָצְעֵי הַחֶצֶר, וַהֲנֵה חֶצֶר בְּמִקְצַע הַחֶצֶר, חֶצֶר בְּמִקְצַע הַחֶצֶר" (יחזקאל מו כו). "הַמְחַתֵּה נְתוּנָה בְּמִקְצָעוֹ, בֵּין הַכֶּבֶשׂ לְמוֹצֵחַ" (תמיד א ד). "אֶל עֶבֶר הַקִּיר, בְּמִקְצָע הָאֶפֶל" (ביאליק, המתמיד). "בְּמִקְצָעוֹ בֵּין הַתֵּבָה לְחֵלוֹן, בְּמִזְרְחוֹ שֶׁל בֵּית-הַמִּדְרָשׁ" (עגנון, אלו ט). 2. [בגופים הנדסיים] צֶלַע, הַקוֹ הַיָּשָׁר הַנוֹצֵר בְּמָקוֹם הַפְּגִישָׁה שֶׁל שְׁתֵּי פְּאוֹת: בְּקַבִּיּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר מְקָצְעוֹת. – [מקצוע, מקצועות, מקצועות, מקצועות, גם מקצועים, מקצועי]

ב. **מקצועי** ז' [הרחבה מן א. מקצוע 1; לדעת אחרים: מן א. מְקָצָה בשינוי כתיב] 1. פָּרָק, פְּרֻשָׁה, עֲנָף, עֲנָן או נושא אֶחָד מִדְּבַר מְקִיף וְכוּלָל: "הַרְוֵצָה שִׁחֲפִים יַעֲסֵק בְּדִינֵי-מְמוֹנוֹת, שְׁאִין לָךְ מְקָצוֹעַ בַּתּוֹרָה גְּדוֹל מִהֵן" (בבא בתרא י ח). "אֵלוֹ שְׂמוּנָה מְקָצְעִי-תּוֹרָה, גּוֹפֵי-הַלְכוֹת" (תוספתא חגיגה א ט). "מְקָצוֹעַ סְפָרוֹתֵי זֶה גְּדוֹל הוּא בְּכַמּוֹת וּבְאֵיכוֹת" (ביאליק, לכינוסה של האגדה). תְּכֵנִית הַלְמוּדִים בְּבֵית הַסֵּפֶר מְחַלֶּקֶת לְמְקָצְעוֹת שׁוֹנִים: תְּנָדָךְ, לְשׁוֹן, חֶשְׁבּוֹן, הַתְּעַמְלוֹת וְכוּ'. פְּלוֹנֵי מִמְחָה בְּמִקְצוֹעַ הַרְדִּיּוֹ. 2. מְשַׁלַּח יָד, אֲמוֹנוֹת שְׂאֵדָם הַתְּמַחָה בָּהּ או שְׂהוּא עוֹסֵק בָּהּ לְפָרְנִסְתּוֹ: נְגָרוֹת, חִיטּוֹת, רְפוּאָה, הוֹרְאָה, פְּקִידוֹת – הֵם מְקָצְעוֹת. פְּלוֹנֵי הוּא בְּעַל מְקָצוֹעַ מְעֻלָּה. מָה מְקָצוֹעַ? – [מקצוע, מקצועות, מקצועות, גם מקצועים, מקצועי]

א. העתק ממילון רב מילים:

(1) את ההגדרה של המילה "מקצוע" המתאימה לשורה 19 במאמר. (2 נקודות)

(2) את ההגדרה של המילה "מקצוע" המתאימה לשורה 34 במאמר. (2 נקודות)

ב. איזו הגדרה של המילה "מקצוע" מופיעה במילון אבן שושן ואיננה מופיעה

במילון רב מילים, ומה אפשר ללמוד מכך על מה שמאפיין כל אחד ממילונים אלה?

(3 נקודות)

ג. העתק מאחד מן המילונים שלעיל הגדרה אחת הכוללת גם נרדפות וגם הגדרה קלסית.

(2 נקודות)

/המשך בעמוד 8/

- 11.** "ירק 30% מהבריטים מסוגלים לנהל שיחה בשפה זרה!" (שורה 46)
לפניך רשימת מילים וביטויים. העתק למחברתך את המילים / ביטויים שמקובל לצרף אליהם את הפועל "לנהל". (4 נקודות)
משא ומתן; יומן; מכתב; סיפור; שפה; דיון; לבוש; עסק; אורח חיים.
- 12. א.** "שליטה באנגלית תעזור לילדים להשתלב בעתיד ב'כפר הגלובלי'." (על פי שורה 32)
מה המשמעות של הכינוי "כפר גלובלי" בהקשר זה?
העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
(1) יישובים קטנים הנמצאים במקומות שונים על פני הגלובוס.
(2) אזור תעשייה שיש בו ריכוז של מפעלי טכנולוגיה עילית (היי-טק).
(3) רשת מזון בין-לאומית שהסניפים שלה מפוזרים כיום בכל העולם.
(4) העולם כיום, שבו מידע יכול לעבור ממקום למקום במהירות.
- ב.** "אם לימוד האנגלית יבוא על חשבון מקצועות לימוד אחרים בעברית, יצא שכרם של התלמידים בהפסדם." (שורות 33-34)
מהי משמעות הביטוי "יצא שכרו בהפסדו"?
העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
(1) הפסיד יותר ממה שהרוויח.
(2) מכיוון שהשקיע יותר – הרוויח.
(3) הרוויח יותר ממה שהפסיד.
(4) מכיוון שלא השקיע מספיק – הפסיד.
- 13.** בקטע מופיעה המילה "משלבים" (שורה 28).
באיזה משפט מהמשפטים (1)-(4) שלפניך נכון להשתמש במילה **משלבים**?
העתק למחברתך את המשפט הנכון. (4 נקודות)
(1) רוב העולים החדשים דוברים כמה משלבים: רוסית או אמהרית וגם עברית.
(2) במסגרת השיעורים לחינוך גופני התלמידים נדרשים לטפס על משלבי הסולם.
(3) בסיפור זה המחבר אִפִּיין את הדמויות באמצעות שימוש במשלבי לשון שונים.
(4) בחינות המיון ללהקת המחול של בית הספר כוללות משלבים רבים.

שם המספר (5 נקודות)

14. בכל אחד מהמשפטים (1)-(3) בחר בצורה הנכונה של שם המספר והעתק אותה למחברתך (כולל הניקוד). (3 נקודות)

(1) בקרוב אפשר יהיה להשתמש באיחוד האירופי בעֲשָׂרִים וְשָׁלוֹשָׁה / עֲשָׂרִים וְשָׁלוֹשׁ שפות.

(2) המאמר נכתב בעֲשָׂרִים וְשָׁנַיִם / עֲשָׂרִים וְשָׁתַיִם בדצמבר 2006.

(3) מספר המשתתפים בכינוס היה גבוה פי שְׁתַּיִם / שְׁנַיִם ממספר המשתתפים בכינוס הקודם.

15. לפניך משפט ובו מספר. כתוב את המספר במילים. (2 נקודות)
אנשי מקצוע תרגמו 11,000 החלטות.

פרק ג – תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (16-19) וארבע מתחום מערכת הצורות (20-23).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות או משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה – 6 נקודות).

תחביר

16. א. לפניך שלושה משפטים III-I.
- I. **לכל נציג שמדינתו משתייכת לאיחוד האירופי, נשמרת זכות הדיבור בשפתו הלאומית.**
 - II. **האנגלית משמשת שפת עבודה במספר גדול של חברות בין-לאומיות, משום כך רבות מהן ממקמות את המשרדים הראשיים שלהן בלונדון.**
 - III. **בשנת 2005 שילם האיחוד האירופי 1.1 מיליארד אירו על תרגום מסמכים.**
- העתק למחברתך את מספרי המשפטים III-I, וליד כל משפט ציין את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).
- ב. לפניך משפט מן המאמר, ואחריו מוצעות שתי דרכים לניתוח התחבירי, אך רק אחת מהן נכונה.

בסין 180 מיליון תלמידים לומדים אנגלית במערכת החינוך הרשמית.

העתק למחברתך את הדרך הנכונה לניתוח המשפט.

משלים שם (לוואי)	נושא	נושא	משלים שם (לוואי)	משלים פועל
משלים שם (לוואי) הרשמית	במערכת החינוך	אנגלית	משלים שם (לוואי) 180 מיליון תלמידים	בסין

משלים פועל	משלים פועל	נושא	נושא	משלים פועל
משלים פועל הרשמית	במערכת החינוך	אנגלית	משלים שם (לוואי) 180 מיליון תלמידים	בסין

17. לפניך שלושה משפטים III-I.

I. על אף אוצר המילים המצומצם ב"אנגלית הגלובלית" היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.

II. אף על פי שאוצר המילים ב"אנגלית הגלובלית" מצומצם, היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.

III. ב"אנגלית הגלובלית" יש אוצר מילים מצומצם, ולמרות זאת היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.

א. (1) בשלושת המשפטים I, II, III קיים אותו קשר לוגי. מהו?

(2) במשפט I החלף את מילת הקישור במילת קישור אחרת שתבטא אותו קשר לוגי, בלי לשנות את הסוג התחבירי של המשפט.

ב. לפניך משפט II:

אף על פי שאוצר המילים ב"אנגלית הגלובלית" מצומצם, היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.

העתק למחברתך את המשפט, וציין את סוגו התחבירי.

אם המשפט מורכב – תחם את הפסוקית/הפסוקיות; אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) – תחם את האיברים.

ציין את התפקיד התחבירי של המילה המודגשת בקו.

18. א. לפניך ארבעה משפטים IV-I, ובכל אחד מהם מודגשת המילה אנגלית.

I. בישראל האנגלית תופסת מקום נכבד בבתי הספר.

II. באיחוד האירופי מסמכים רבים נכתבים באנגלית.

III. שליטה באנגלית תעזור לילדים להשתלב ב"כפר הגלובלי".

IV. בגני הילדים ביפן בני החמש לומדים את השפה האנגלית.

ציין מהו התפקיד התחבירי של המילה "אנגלית" בכל אחד מהמשפטים.

את התפקידים בחר רק מהרשימה שלפניך:

נושא, נושא, משלים פועל, משלים שם (לוואי).

ב. (1) לפניך שני צירופי סמיכות מיוחדים. מהי דרך הידוע של כל אחד מהצירופים?

• ממשלת סין

• שפת עבודתו

(2) לפניך שני צירופי סמיכות. כתוב את צורת הרבים של כל אחד מהם.

• עורך דין

• שפת דיבור

19. א. לפניך משפט.

אנשי עסקים באנגליה אומרים שהם היו לומדים שפה זרה, אילו ידעו איזו שפה תועיל להם בעסקיהם.

שחבר את המשפט הנתון למשפט מורכב בדיבור ישיר.

ב. בכל אחד מהמשפטים II-I, העתק למחברתך את הצורה הנכונה של הפועל המודגש.

I. דווקא השימוש הנרחב באנגלית כשפה שנייה **פוגע** / **פוגעת** בה.

II. שמעתי את אחד מאנשי העסקים הלומדים סינית-מנדרינית **אומרים** / **אומר**

כי הסינית היא שפה קשה.

מערכת הצורות

20. לפניך טבלה, ובה פעלים בצורת הסביל.

הפועל בצורת הסביל	שורש	בניין	פועל בצורת הפעיל
(1) התשלום נתן לאנשי מקצוע.			
(2) ההחלטות של האיחוד האירופי תקנמו לשפות שונות.			
(3) לפני עשרים שנה השגה פשרה בעניין השפות.			
(4) בישראל יש הסבורים כי על אף לימודי האנגלית בגיל צעיר, לא תנזק שליטתם של התלמידים בעברית.			

העתק למחברתך את הפועל המודגש מהעמודה הימנית.

לכל פועל שהעתקת כתוב:

— את השורש שלו.

— את הבניין שלו.

— פועל בצורת הפעיל מאותו שורש (הוסף ניקוד חלקי במילה שיכולה להיקרא

בכמה דרכים).

21. א. העתק למחברתך את הטבלה שלפניך, והשלם אותה.
 שים לב: בכל שורה השלם את המילים החסרות על פי אותו שורש ואותו בניין של המילה הנתונה (הוסף ניקוד חלקי במילה שיכולה להיקרא בכמה דרכים).

שם הפועל	הפועל	שם הפעולה
		פְּרָסוּם
לְהַתְּפַשֵּׁט		
לְיַצֵּר		
		בְּקָרָה
	שָׁלַט	

- ב. "מומלץ לבחור באחת מהשפות הנוספות שהשימוש בהן גובר" (שורה 49)
 מהי צורת העתיד של הפועל גוֹבֵר?
 העתק למחברתך את התשובה הנכונה (כולל הניקוד).
 יִגְבֵר , יִתְגַּבֵּר , יִגְבִּיר , יִגְבֵּר

22. א. בכל אחד מהמשפטים III-I העתק למחברתך את צורת הפועל הנכונה.
 I. מספר דוברי האנגלית הולך וגוֹדֵל / וגָדַל משנה לשנה.
 II. הסדרן אמר לנוכחים: "הִקְנִסוּ / כִּנְסוּ לאולם, הדיון יתחיל מיד."
 III. הנציג הצרפתי אמר: "אני יִתְחַיֵּל / אֶתְחַיֵּל בהצגת הנושאים לדיון."
 ב. לפניך ארבעה פעלים.

הִתְחַיֵּל , מְצַיֵּעַ , הַשְׁתַּתְּקָה , תִּכְרִי

- (1) איזה פועל יוצא דופן מבחינת הבניין, ומהו הבניין שלו?
 (2) מהו הבניין המשותף לשלושת הפעלים האחרים?

(שים לב: שאלה 23 בעמוד הבא.)

23. א. לפניך ארבעה שמות:

מְקַצְעִיּוֹת , מְקַצְעֵ , מְקַצְעֵי , מְקַצְעָה

(מכונה המשמשת
לשיוף ולליטוש של מתכות)

מיין את השמות לשתנ דרכי תצורה, וציין מהי דרך התצורה של כל קבוצה.

ב. בשני המשפטים II-I מודגש השם מְקַצְעֵן.

I. מתרגם זה הוא מְקַצְעֵן בתחומו.

II. מְקַצְעֵן של הבנות הוא תכנות מחשבים.

לכל משפט ציין אם הצורן הסופי □ן במילה מְקַצְעֵן הוא צורן גזירה

או צורן נטייה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך